

А.А. ПАВЛОВСЬКА, студентка, НТУ «ХП», Харків,
С.В. КЛЕПІКОВА, ст. викладач, НТУ «ХП», Харків.

АУТСОРСИНГ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Метою даного дослідження є визначення поняття «аутсорсинг», його видів, вивчення сучасних тенденцій аутсорсингу в Україні. Виявлення переваг аутсорсингу та його ролі в підвищенні ефективності діяльності підприємства.

Ключові слова: аутсорсинг, бізнес-процеси.

Целью данного исследования является определение понятия «аутсорсинг», его видов, изучение современных тенденций аутсорсинга в Украине. Выявление преимуществ аутсорсинга и его роли в повышении эффективности деятельности предприятия.

Ключевые слова: аутсорсинг, бизнес-процессы.

The purpose of given research consists in identification of «outsourcing» notion, its types, the study of modern tendencies of outsourcing in Ukraine. Identification of outsourcing benefits and its role in increasing efficiency of an enterprise.

Keywords: outsourcing, business process.

Актуальність теми. Загострення конкурентної боротьби між підприємствами в сучасних економічних умовах вимагає пошуку стратегій розвитку, які б забезпечували високу якість і відносно дешевизну виконуваних робіт. Останнім часом популярним засобом управління підприємством в світовій економіці став аутсорсинг. Аутсорсинг вважається ефективним інструментом підвищення ефективності діяльності підприємств, збільшення прибутковості, і як результат – конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах господарювання гостро постає питання конкуренції. Для того щоб залишитись конкурентоспроможними підприємствам необхідно замислитись про підвищення ефективності роботи, удосконалення якості, зниження витрат. У цих умовах важливим інструментом управління підприємством стає аутсорсинг.

Аутсорсинг – це передання організацією певних бізнес-процесів і виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, яка спеціалізується в цій галузі і здатна виконувати свої функції більш якісно та ефективно [1].

На відміну від послуг сервісу і підтримки, що мають разовий, епізодичний характер, на аутсорсинг передаються зазвичай функції по професійній підтримці безперебійної працездатності окремих систем і інфраструктури

на основі тривалого контракту (не менше 1 року). Наявність бізнес-процесу є відмінною рисою аутсорсингу, що відрізняє його від інших форм надання послуг та абонентського обслуговування.

Аутсорсинг умовно поділяють на два основних види: виробничий аутсорсинг і аутсорсинг процесів бізнесу.

Виробничий аутсорсинг передбачає передачу частини виробничих процесів або всього циклу виробництва сторонній компанії.

Аутсорсинг бізнес-процесів включає передачу сторонній організації окремих процесів бізнесу, які не є для підприємства основними. З їх числа на аутсорсинг можуть бути передані такі функції, як управління персоналом, інформаційним забезпеченням, бухгалтерський облік, маркетинг, реклама, логістика тощо [2].

Можна зробити висновок, що аутсорсинг є важливим інструментом підвищення ефективності діяльності підприємства, бо в його основу покладений принцип ефективно організованої економічної системи – принцип поділу праці. Саме завдяки цьому принципу підприємство може зосередити всі ресурси на основному виді діяльності, розробці нових товарів та послуг, що важливо для забезпечення його конкурентної переваги в ринкових умовах.

Отже використання аутсорсингу дозволяє підприємствам:

- 1) сфокусувати увагу на основному виді діяльності;
- 2) скоротити додаткові витрати. Адже при збільшенні або скороченні масштабів бізнесу підприємству необхідно буде наймати або скорочувати працівників, нести витрати за їх навчання, обладнання робочого місця, платити додаткові податки, компенсації і т. п., що потребує часу та додаткових витрат, і може призвести до зниження мобільності бізнесу і зростання витрат. Для аутсорсингової компанії збільшення або скорочення масштабів бізнесу буде супроводжуватися лише переглядом вартості послуг, які були передані підприємством на аутсорсинг;
- 3) відмовитися від створення власних підрозділів та служб, які потребують великих фінансових витрат і відповідного кадрового забезпечення;

4) оптимізувати штатний розклад. Таким чином підприємство може уникнути ряду проблем з персоналом, а саме – відсутність через хворобу, надання відпусток, небезпека раптового звільнення провідних спеціалістів, тощо;

5) знизити інвестування в неосновні фонди;

6) гнучко реагувати на зміни ринку та всередині компанії;

7) зменшити витрати на інформаційне забезпечення, проведення маркетингових досліджень, тощо;

8) одержати доступ до ресурсів та технологій недоступних усередині підприємства;

9) отримувати високоякісні сервісні послуги.

Понад 2/3 компаній світу вдаються до послуг аутсорсингу. В Україні ця цифра на порядок нижче, проте понад 80% керівників вітчизняних підприємств, які вже знають, що таке аутсорсинг, планують почати використання його найближчим часом [3].

За даними міжнародної аудиторської компанії Ernst&Young, з початку 2010 року 26% компаній України передали частину своїх виробничих або бізнес-процесів іншим компаніям, тобто почали використовувати стратегію управління – аутсорсинг. В кінці 2009 року таких підприємств було лише 8%. Тобто використання аутсорсингу набирає обороти в Україні, але темпи його розвитку надто повільні, оскільки підприємства побоюються передавати низку функцій через ризик їх виконання на неналежному рівні.

Найпоширенішими в Україні функціями, що передаються в аутсорсинг, є функції управління персоналом, правове забезпечення, реклама та маркетингові дослідження, транспортні перевезення, охорона, прибирання офісів та виробничих приміщень, ведення бухгалтерії, IT-забезпечення, адміністрування корпоративними Інтернет-сайтами [4].

Для українських підприємств головним мотивом використання аутсорсингу є можливість зменшення витрат, оскільки в більшості випадків утримувати штатних працівників дорожче, ніж тимчасово скористатися послугами спеціалізованих компаній. Аутсорсинг дозволяє підприємству знизити витрати на той вид діяльності, який передається на аутсорсинг, на 20-30%. Зниження собівартості функцій, переданих аутсорсеру, відбувається внаслідок спеціалізації у вузькій предметній області і завдяки ефекту масштабу, що досягається при виконанні однотипних операцій одночасно для багатьох клієнтів [5].

Найменш поширеним в Україні є виробничий аутсорсинг, що пов'язаний з передачею стороннім організаціям цілковито виробничих функцій, розміщення виробництва окремих вузлів, заготівель та комплектуючих, або функцій, які пов'язані з транспортуванням, ремонтом устаткування, підготовкою виробництва, налагодженням виробничих ліній [4].

Головною причиною повільного впровадження аутсорсингу в Україні є відсутність відповідного законодавчого визначення і регулювання процесів аутсорсингу [6].

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що аутсорсинг дозволяє підприємствам сконцентруватися на основній діяльності, зменшити потреби в капіталовкладеннях, скоротити операційні витрати, одержати доступ до передових технологій та ресурсів, оптимізувати штатний розклад, збільшити швидкість виходу на ринок, тобто посилити свої конкурентні переваги на ринку. І хоча цей вид управління підприємством має багато переваг і широко використовується за кордоном, він ще не настільки популярний в Україні. Не зважаючи на це, аутсорсинг є перспективним напрямком в діяльності будь-якого підприємства.

Список літератури: 1 Аутсорсинг: создание высокоэффективных и конкурентоспособных организаций: Учеб. пособие /Под ред. проф. Б.А. Аникина.– М: ИНФРА-М, 2003. – 187 с.2 Аникин Б.А., Воронцов В.И. Основные аспекты формирования аутсорсинга // Маркетинг.– 2008.-№4.-С. 107-116. 3 Жуков С.А. Аутсорсинг, як система співпраці між регіональним інформаційно-маркетинговим центром і підприємством регіону//Економіка і управління.-2008.-№3.С 99-105. 4 Лученко В. Виробничий аутсорсинг// Режим доступу: <http://luchenko.com>. 5 Логіненко Л.О., Фролова Ю.Ю. Аутсорсинг як інструмент оптимізації та підвищення ефективності бізнесу// Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №6(48). – с.115-125. 6 Бравар Ж., Морган Р. Эффективный аутсорсинг: Понимание, планирование и использование успешных аутсорсинговых отношений / В.А. Денисов (пер.с англ.). – Д. : Баланс Бизнес Букс, 2007 .